

Handläggare: Gunilla Schedin
Telefon: 508 09 015

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Inrättande av Jobbtorg i Stockholm - svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Ylva Tengblad
stadsdelsdirektör

Mona Lindgren
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder samt från en rad andra myndigheter och organisationer med anledning av ett förslag om att inrätta Jobbtorg. Syftet med Jobbtorgen är att fler arbetslösa ska komma ut i arbete och att stadens kostnader för försörjningsstöd därmed ska minska. Alla aktörer som kan bidra till att den enskilde kan klara sin försörjning på egen hand ska samverka inom ramen för Jobbtorgen. Detta betyder att stadsdelsförvaltningarna, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, utbildningsanordnare, samt enskilda företag och organisationer som fått i uppdrag att för stadens räkning arbeta med enskilda arbetslösa, på olika sätt ska vara representerade.

Förvaltningen är positiv till förslaget. Genom att samla kompetens och erfarenheter finns det, som förvaltningen ser det, goda förutsättningar för att Jobbtorgen kan få betydligt fler att "gå från bidrag till arbete" eller, i de fall detta inte visar sig möjligt, kunna försörja sig på annat sätt, t.ex. genom ersättning via socialförsäkringssystemet.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid planeringsavdelningen på uppdrag av vård- och omsorgs-avdelningen.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har i budget för 2007 fått i uppdrag att genomföra ett särskilt projekt för att hjälpa stockholmare från bidrag till arbete. Stadsledningskontoret har i samverkan med socialtjänstförvaltningen arbetat fram ett förslag om att, från 1 januari 2008, inrätta fem Jobbtorg. Kommunstyrelsen har begärt yttrande över förslaget från samtliga stadsdelsnämnder samt från en rad andra myndigheter och organisationer. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 augusti.

Remisshandlingarna har delats ut till stadsdelsnämndens samliga ledamöter och ersättare i samband med nämndens sammanträde den 20 juni. Den som i övrigt vill ta del av handlingarna kan ta kontakt med registrator Riitta Johansson, tfn 508 09 15, e-post: riitta.johansson@norrmaalm.stockholm.se

Sammanfattning av förslaget

Stadsledningskontoret föreslår att Jobbtorg inrättas i Vantör, Kista, Skärholmen, Vällingby resp. på Kungsholmen. Jobbtorgen bedöms fullt ut kunna ersätta de lokala arbetssökarverksamheter som finns inom staden. De arbetsträningsverksamheter staden idag bedriver i egen regi bedöms i huvudsak behöva finnas kvar initialt. I budget för år 2008 bör dock ställning tas till om även dessa verksamheter ska överföras till Jobbtorgen och därmed utgöra en för staden gemensam resurs.

Syftet med Jobbtorgen är att fler arbetslösa ska komma ut i arbete och att stadens kostnader för försörjningsstöd därmed ska minska. Jobbtorgen ska vara en plats där den enskildes egna ansvar för sin försörjning och sin framtid är utgångspunkten.

Målgruppen föreslås i ett första skede utgöras av:

- alla som den 1 januari 2008 uppbär försörjningsstöd på grund av arbetslöshet
- alla ”nya” klienter som från 1 januari 2008 ansöker om försörjningsstöd av andra skäl, och där det finns anledning att utreda den enskildes möjlighet att arbeta helt eller delvis
- SFI- studerande som uppbär försörjningsstöd eller introduktionsersättning
- vuxna flyktingar och anknytningsinvandrare där inte sjukdom eller andra tydliga skäl utgör hinder att delta i Jobbtorgens verksamhet
- ungdomar i åldern 16-24 år

I ett andra skede föreslås målgruppen utvidgas till att omfatta:

- försörjningsstödstagare som under en tid uppburit försörjningsstöd av andra skäl än arbetslöshet, och där det finns skäl att pröva möjligheten att arbeta helt eller delvis

- insatser för psykiskt och fysiskt funktionshindrade som inte uppbär försörjningsstöd men som får stöd i olika former från stadsdelsnämnderna och som behöver insatser för att helt eller delvis kunna komma in på arbetsmarknaden

Jobbtorgen ska ha ett utbud bestående av:

- utredning/kartläggning
- studie- och yrkesvägledning
- rådgivning
- individuell coaching
- matchning mot befintliga jobb inom näringslivet och i staden.
- SFI-test (kan utföras på Jobbtorget eller på annan plats) SFI=svenska för invandrare
- SFI kopplad till praktik
- förberedande insatser som t.ex. motiverande samtal, gruppsamtal, skriva CV, intervjuträning etc.
- arbetsträning
- praktik på olika nivåer – språk/introduktionspraktik, praktik som arbetsträning eller praktik som första steget till ett arbete
- kortare förberedande yrkesutbildningar
- validering av tidigare yrkeskunskaper och betyg
- längre anpassade yrkesutbildningar för personer som stått länge utanför arbetsmarknaden och som är berättigade till studiemedel, vilket kan ske inom ordinarie vuxenutbildning med förstärkning av arbetsmarknadsmedel för t.ex. språkstöd eller anpassad utbildningstid
- arbetsförmedlingens utbud för dem som är berättigade till detta
- olika rekryteringsaktiviteter
- starta-eget rådgivning

Staden avser att upphandla enskilda anordnare som kan uppfylla kraven på att erbjuda människor vägar att komma in på eller återinträda på arbetsmarknaden. Dessa upphandlingar kommer att genomföras under hösten 2007 och kan komma att omfatta:

- SFI och praktik för nyanlända flyktingar och invandrare ska ingå på ett sätt som medger att utbildningsnämndens ansvar för kommande SFI-upphandling/penginförande kan beaktas samtidigt som upphandlingen för Jobbtorgsändamål kan innefatta tjänsten heldagsverksamhet för enskilda i målgruppen
- matchning mot befintliga jobb
- utbildningsinsatser
- praktikplatsansaffning
- utredning och rehabiliteringsförslag i samråd med försäkringskassan för sjukskrivna
- bedömningar av arbetsförmåga
- coaching

En ersättningsmodell ska tas fram som bygger på stegvis ersättning och som därmed skapar tydliga incitament för anordnaren att se till att den enskilde uppnår varaktig egenförsörjning.

Målsättning är att alla aktörer som kan bidra till att den enskilde finner vägar till varaktig egenförsörjning ska samverka inom ramen för Jobbtorgen. Detta betyder att stadsdelsförvaltningarna, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, utbildningsanordnare, samt enskilda företag och organisationer som ges i uppdrag att för stadens räkning arbeta med enskilda arbetslösa, på olika sätt ska vara representerade på Jobbtorgen. Alla resurser behöver dock inte finnas ”på plats”. Arbetsförmedlingen ska dock alltid vara representerad, antingen med fullskaleservice eller med delar av sin service alternativt med handläggare för vissa grupper. Inriktningen är att även försäkringskassan ska finnas med i någon form. Den pågående omorganisationen av båda dessa myndigheter gör dock att man för närvarande inte fullt ut kan ta ställning till frågan

De enskilda Jobbtorgen bör ha möjlighet att specialisera sig utifrån olika målgrupper, t.ex. ungdomar eller personer med behov av rehabiliteringsinsatser. Det bör därför redan inledningsvis finnas möjlighet för ett enskilt Jobbtorg att använda sig av tjänster på ett annat Jobbtorg om det bedöms lämpligast för den enskilde.

Vad ska hända på Jobbtorgen?

Ansvar för de delar av verksamheten som innebär myndighetsutövning ska även fortsättningsvis ligga på stadsdelsnämnderna. Detta betyder att den som söker ekonomiskt bistånd ska vända sig till stadsdelsförvaltningen i ”hemmastadsdelen” som bedömer rätten till bistånd. Om så är fallet och om den enskilde bedöms tillhöra Jobbtorgens målgrupp får han eller hon omedelbart en tid på Jobbtorget.

Den enskilde får då en personlig handläggare/coach som följer honom eller henne genom olika aktiviteter och ansvarar för uppföljning och värdering av olika insatser. Skyldigheten att samarbeta och delta i jobbskapande aktiviteter klargörs liksom konsekvenserna av att inte samarbeta. Vilka dessa konsekvenser är kommer att klarläggas i stadens riktlinjer för försörjningsstöd.

Grundprincipen är att den sökande är skyldig att ta alla jobb som han eller hon har rimliga förutsättningar att klara av. Den som så önskar, t.ex. flyktingar med utbildning eller yrkeserfarenhet från annat land, ska kunna få sina kunskaper validerade och också få hjälp att upprätta en mer långsiktig plan för att på sikt kunna få arbete inom det område han eller hon önskar. För en stor grupp bör tiden på Jobbtorget inledas med att söka arbete på egen hand med stöd av coach.

En kartläggning/utredning påbörjas första dagen den enskilde kommer till Jobbtorget. I kartläggningen deltar de parter som är relevanta i det enskilda fallet, t.ex. arbetsförmedlingen, försäkringskassan eller olika externa aktörer. I denna fas ingår vid behov också studie- och yrkesvägledning liksom SFI-test. Detta sker parallellt med att jobb-

sökeri, vägledning, samråd, motiverande samtal etc. påbörjas. Inom fem dagar upprättas en aktivitetsplan för ”dem som då fortfarande är kvar på Jobbtorget”. Planen ska upprättas i samverkan med den enskilde och godkännas av berörd försörjningsstödsenhet. Så snart en aktivitetsplan upprättats ska den enskilde påbörja den aktivitet som beslutats i planen. Alla insatser ska vara tydligt beskrivna och avgränsade i tid. Uppföljning av insatserna ska ske i samverkan mellan Jobbtorget och aktuell försörjningsstödsenhet.

Aktivitetsplanen bör i normalfallet omfatta högst sex månader för att därefter omprövas. Som längst bör en person kunna delta i olika aktiviteter på Jobbtorgen under 18 månader. Med det nya statliga regelverk som gäller för långtidsarbetslösa bör den enskilde därefter erbjudas insatser inom den statliga jobb- och utvecklingsgarantin.

Organisation och finansiering

Jobbtorgen kommer organisatoriskt att placeras under kommunstyrelsens ekonomiutskott där de samordnade besluten och de ekonomiska justeringar som kan behöva göras under året ska beslutas. Årliga budgetbeslut för Jobbtorgen kommer att fattas av kommunfullmäktige. Beslut om samverkansavtal fattas av kommunstyrelsen.

En samordningsfunktion kommer att inrättas på stadsledningskontoret och under uppbyggnadsåret 2008 läggs hela ansvaret för jobbtorgsorganisationen på stadsledningskontoret. Målet är att inför år 2009 besluta om permanent organisatorisk placering av verksamheten. En styrgrupp inrättas med representanter för ansvariga stadsdelsförvaltningar, utbildningsförvaltningen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan och socialtjänstförvaltningen.

Principerna för finansiering är att nuvarande medel för arbetsmarknadsinsatser och flyktingmottagning delvis tas i anspråk. Jobbtorgens insatser bedöms till en början minska stadens kostnader för försörjningsstöd med 10 %, vilket betyder att verksamheten delvis kan finansieras genom motsvarande minskning av stadsdelsnämndernas budgettilldelning för ekonomiskt bistånd.

Cirka hälften av stadsdelsnämndernas kostnader för arbetsmarknadsinsatser finansieras i dagsläget av den ersättning nämnderna erhåller för offentligt skyddat arbete (OSA). Ersättningen kommer även fortsättningsvis gå till stadsdelsnämnderna men efter överenskommelse kan den delen av budgeten och därmed ansvaret för OSA-anställningar överföras till Jobbtorgen. De budgetmedel som i övrigt tilldelas stadsdelsnämnderna för arbetsmarknadsåtgärder bedöms kunna föras över till Jobbtorgen.

Stadsdelsnämnderna kommer även fortsättningsvis att svara för introduktionsersättning till flyktingar medan Jobbtorgen kommer att ha ansvar för aktivitetsplan och insatser för målgruppen. En översyn av hur budgetmedel ska fördelas mellan Jobbtorgen och stadsdelsnämnderna måste därför göras. I regeringens vårproposition har ytterligare statsbidrag utlovats i de fall flyktingar får godkänt i svenska för invandrare, arbete eller praktik under det första året de är föremål för introduktion. Dessa eventuella bidrag bedöms kunna

tillföras Jobbtorgen. Många av de arbetsmarknadsverksamheter som i dagsläget finns inom staden bedrivs i projektform och finansieras bl.a. med EU-bidrag. Möjligheten att finansiera delar av Jobbtorgens verksamhet med EU-bidrag bör för övrigt undersökas.

Under hösten 2007 kommer förutsättningarna för finansiell samordning med andra myndigheter att prövas. Frågan har väckts av stadsdelarna i innerstaden och möjligheten att genomföra ett pilotprojekt i dessa stadsdelar bör övervägas.

Ansvar för den löpande planeringen för respektive Jobbtorg läggs på en tjänstemannastyrelse där de stadsdelsnämnder som är anslutna till torget ingår.

Uppföljning och utvärdering

Staden inför den 1 januari 2008 ett nytt uppföljningssystem för arbetsmarknadsåtgärder och flyktingintroduktion. Systemet kommer att utgöra grunden i uppföljningen av Jobbtorgens verksamhet. Därutöver krävs ett noggrant arbete för att ta fram rimliga nyckeltal för verksamheten. En gedigen nulägesanalys behöver genomföras så att det finns möjligheter att dra slutsatser för kommande års sannolika justeringar av Jobbtorgens verksamhet.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är positiv till förslaget om att inrätta Jobbtorg. Ekonomiskt bistånd är och ska vara en tillfällig hjälpinsats i de fall den enskilde inte själv eller på annat sätt kan tillgodose sina behov. En av socialtjänstens främsta uppgifter är därför att skapa förutsättningar för att den enskilde ska klara sin försörjning på egen hand. Staden har också mer eller mindre framgångsrikt arbetat med att hitta lösningar som leder till självförsörjning.

För en enskild stadsdelsförvaltning, och särskilt för förvaltningar med förhållandevis få bidragstagare, kan det emellertid vara svårt att hitta arbetssätt och metoder som överensstämmer med de vitt skilda förutsättningar som finns för att den enskilde ska kunna klara sin försörjning på egen hand. Detta är en av anledningarna till att stadsdelsnämnderna Norrmalm, Kungsholmen och Östermalm beslutat att fortsättningsvis samarbeta kring ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder.

Förvaltningen stöder förslaget att ett av de fem Jobbtorgen lokalmässigt placeras på Kungsholmen där de tre stadsdelsförvaltningarnas arbetsmarknadsverksamhet nu har samlokaliserats. Om den nuvarande arbetsförmedlingen på Kungsholmen kommer att vara kvar efter den pågående omorganisationen skapas förutsättningar för ett mycket nära samarbete mellan Jobbtorget och arbetsförmedlingen.

Genom att samla kompetens och erfarenheter finns det, som förvaltningen ser det, goda förutsättningar för att Jobbtorgen kan få betydligt fler att "gå från bidrag till arbete" eller, i de fall detta inte visar sig möjligt, kunna försörja sig på annat sätt, t.ex. genom ersättning via socialförsäkringssystemet.

Som förvaltningen framhållit i sitt remissvar med anledning av förslag till nya riktlinjer för handläggning av ekonomiskt bistånd är det viktigt att försöka skapa incitament som gör att det ”lönar sig” att försörja sig genom arbete istället för genom bidrag. Förvaltningen räknar med att de nya riktlinjerna ska vara utformade på ett sätt som gör att de negativa marginaleffekterna av att försörja sig genom arbete kan undvikas.

Enligt förslaget ska en kartläggning/utredning starta redan första dagen den enskilde kommer till Jobbtorget och en aktivitetsplan upprättas inom fem dagar ”för dem som då fortfarande är kvar på Jobbtorget”. Samtidigt säger man att ”för en stor grupp bör tiden på Jobbtorget inledas med eget arbetssökeri med stöd av coach”. Som förvaltningen tolkar detta betyder det att man räknar med en stor grupp av dem som hänvisas till Jobbtorgen är arbetsföra och i princip kan börja arbeta direkt och att det bara är en mindre grupp som behöver ta Jobbtorgens olika resurser i anspråk.

Förvaltningen har ingen heltäckande bild av hur det förhåller sig inom staden som helhet men vad gäller Norrmalm är den största andelen biståndsberättigade sjukskrivna och 0-klassade, d.v.s. de har inte rätt till sjukpenning. Flertalet av dessa har också stora arbets hinder i form av t.ex. missbruk, och/eller psykiska problem. Det sistnämnda gäller också för en förhållandevis stor del av övriga biståndsberättigade.

Enligt förvaltningens uppfattning är det inte realistiskt att tro att den enskildes problem kan lösas enbart genom att han eller hon kommer ut på arbetsmarknaden. I de allra flesta fall behövs omfattande insatser innan den enskilde ens har möjlighet att få ett arbete. Sannolikt kommer det att finnas behov av att Jobbtorgen har tillgång till både medicinsk och psykiatrisk kompetens eftersom många av dem som står utanför den öppna arbetsmarknaden har missbruksproblem, fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar.

Det är samtidigt viktigt att Jobbtorgen inte enbart arbetar med personer som bedöms stå närmast arbetsmarknaden så att det gränssnitt socialtjänsten idag upplever gentemot arbetsförmedlingen istället uppstår mellan Jobbtorgen och stadsdelsförvaltningarna.

Som framhålls i förslaget är det viktigt att hitta metoder och instrument för uppföljning och utvärdering av Jobbtorgens verksamhet och att i detta sammanhang göra en gedigen nulägesanalys. Inte minst viktigt är att göra en utvärdering ur kommunalekonomiskt och samhällsekonomiskt perspektiv.